

Notabilitet

Den danske Wikipedias 20-års
jubilæum

Matthias Smed Larsen

Bruger og administrator på dansk Wikipedia
Bestyrelsesmedlem i Wikimedia Danmark

»Notabilitet«, hvad er det?

»NOTABILITET, *substantiv, fælleskøn*. Kendt og indflydelsesrig person.« (Den Danske Ordbog)

»NOTABLE, *adjective*. Worthy of note.« (Merriam-Webster)

NOTABILITET, *substantiv, fælleskøn*. Neologisme der betegner standarden for, hvilke emner, der kvalificerer sig til at have en selvstændig artikel på Wikipedia. Eks. »Har denne skuespiller tilstrækkelig notabilitet?« (Min definition)

NOTABEL, *adjektiv*. Neologisme der betegner emner der kvalificerer sig til at have en selvstændig artikel under denne standard. Eks. »Mozart er helt sikkert notabel.« (Min definition)

Kommentar. Wikipedia er et vildtvoksende folkeleksikon, hvis **selvudnævnte dørmænd** beredvilligt smider digtere på porten.

Nævenyttig notabilitet

AF LARS BUKDAHL

»En lille gruppe ulønnede, nationale administratorer forsøger løbende at holde uniformeret styr på Wikipedias brugerskrevne anarki. En kedelig og egentlig talt unødvendig – der er jo på internettet aldrig *mangel* på plads! – måde at holde styr på er at sætte spørgsmålstegn ved et artikelemnes såkaldte ›notabilitet‹, altså dets almene relevans, som jo virkelig er en blakket størrelse at have nogen form for styr på, når nu emnerne er lige præcis hvad som helst overhovedet.«
(Weekendavisen, 2. august 2019)

Agenda

- Hvorfor overhovedet have et krav om notabilitet?
- Hvordan er kravet defineret på den danske Wikipedia?
- Er der problemer med denne definition/praktisering?
- Findes der et alternativ?

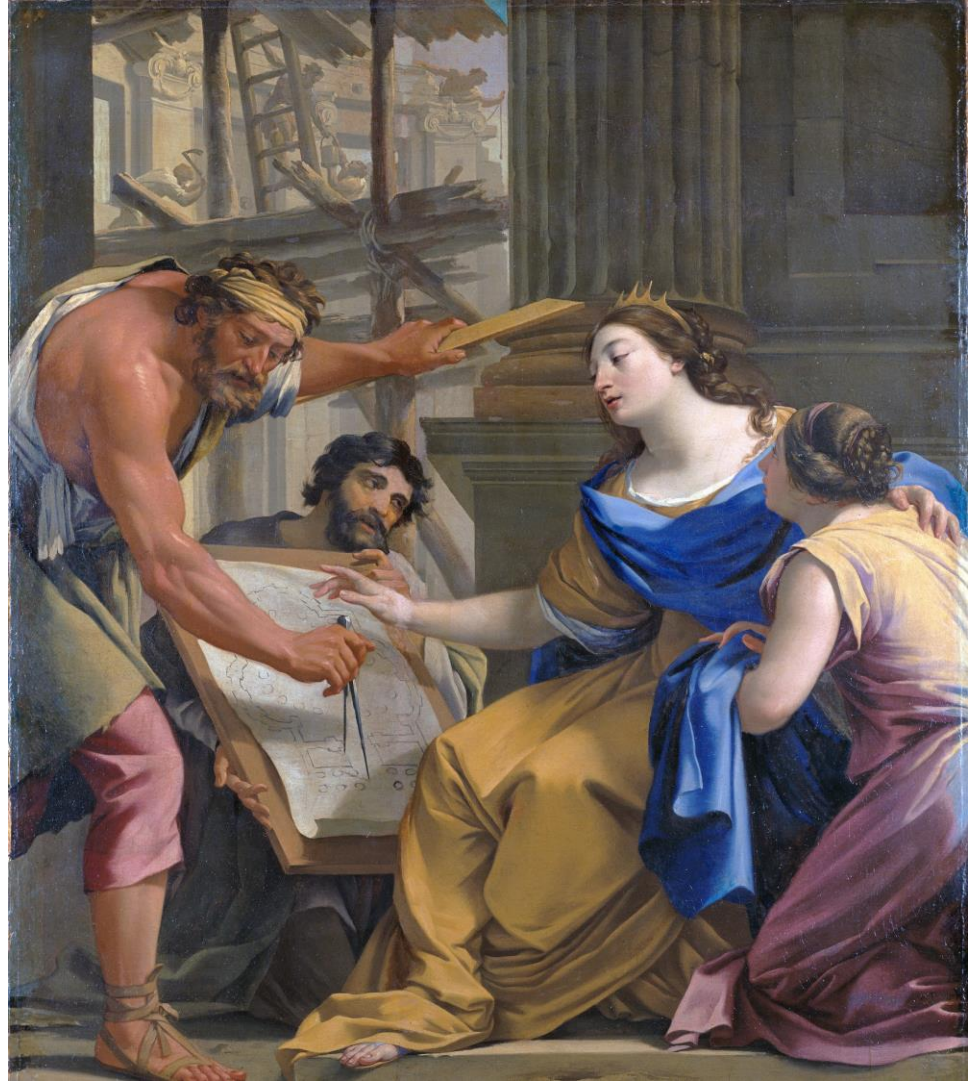

**Hvorfor overhovedet
have et krav om
notabilitet?**

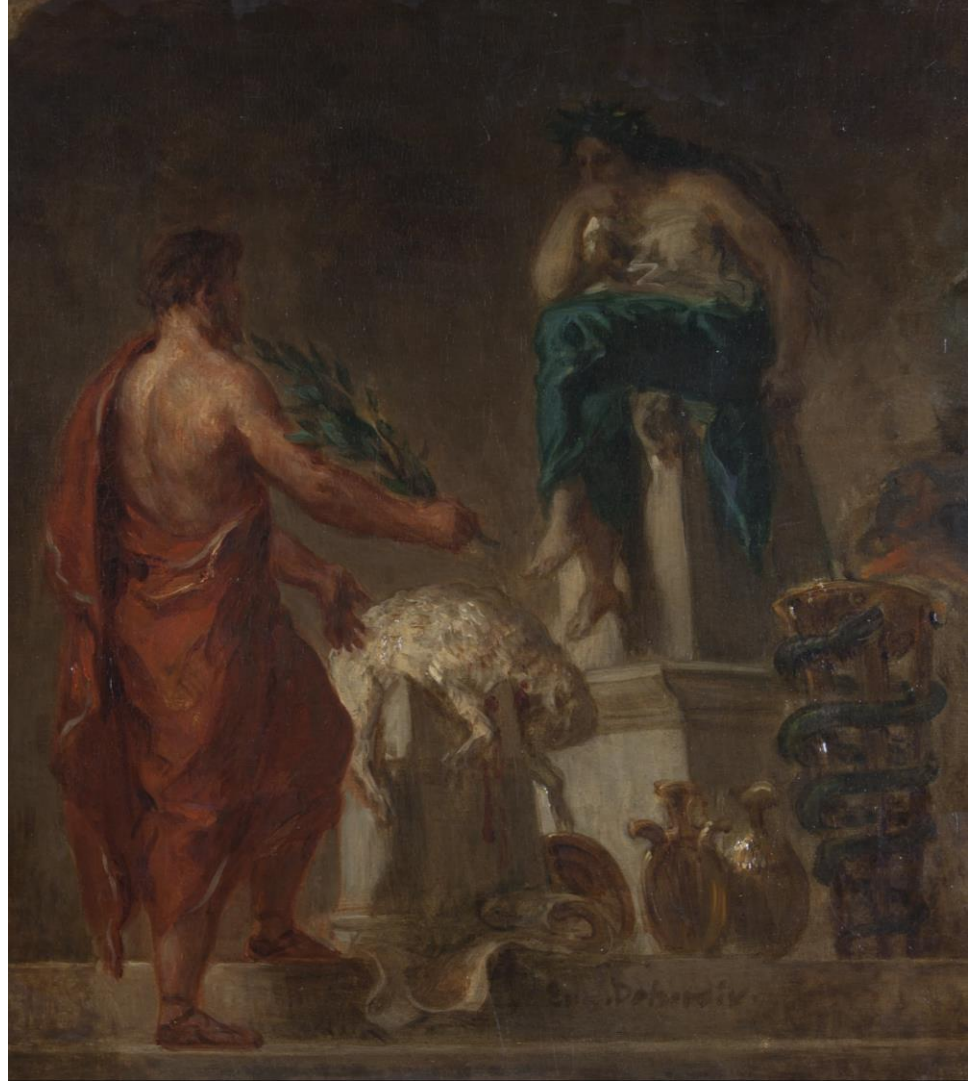
Demarkation

- Alle samlinger har inklusions- og eksklusionskriterier.
- De fleste af sådanne kriterier er forholdsvis uskyldige og ukontroversielle. Se f.eks. mange af emnerne nævnt på siden »Wikipedia:Hvad Wikipedia ikke er«.

Normativitet

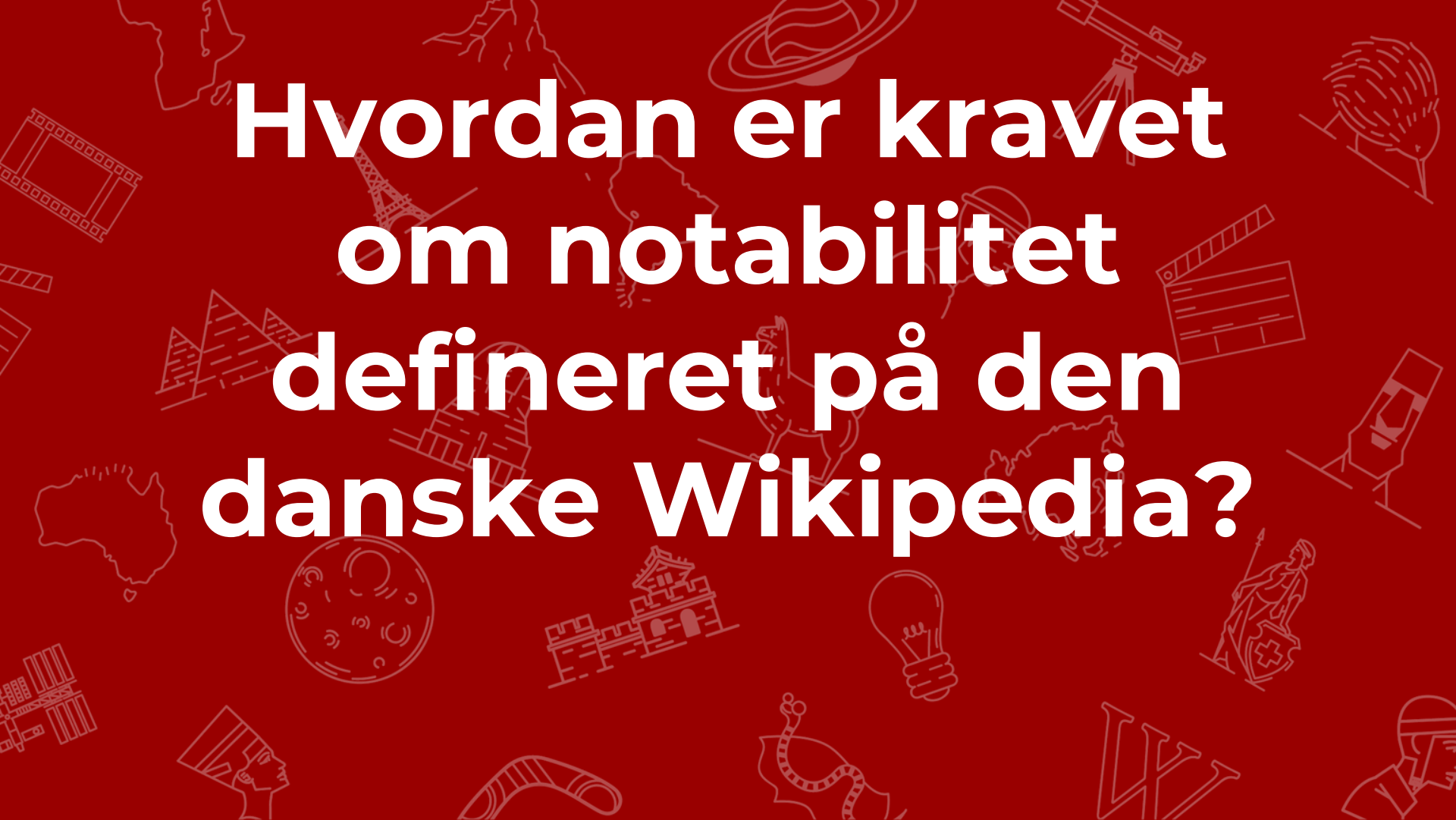
- Ethvert valg om inklusion eller eksklusion er *normativt*.
- Ergo kommer berettigelsen af en given (standard om) inklusion eller eksklusion an på det underliggende argumentative grundlag.

Delkonklusion

Det er selvfølgelig at en encyklopædi har standarder for inklusion og eksklusion af emner, men disse må vurderes baseret på deres underliggende argumentative grundlag.

The background is a solid red color with a pattern of white line-art icons. These icons represent various concepts such as a film strip, a globe, a microscope, a lightbulb, a film camera, a classical statue, a film reel, a film strip, a film reel, a film strip, a film reel, a film strip, and a film reel. The text is centered and reads:

**Hvordan er kravet
om notabilitet
defineret på den
danske Wikipedia?**

Opbygning

Notabilitetskriterierne findes på siden »Wikipedia:Kriterier for artikler« og en række tematiske sider, f.eks. »Wikipedia:Kriterier for musikerartikler« og »Wikipedia:Kriterier for virksomhedsartikler«.

Opbygning

»Det er vigtigt at huske:

- *At retningslinjerne kun skal anvendes til at lave et omtrentligt snit, dvs. at mindske gråzonen, men ikke at fjerne den.*
- At kriterierne kun skal bruges hvis nogen modsætter sig en artikels eksistens; det er ikke meningen at samtlige artikler minutiøst skal måles mod kriterierne.
- At en generel konsensus altid vil overtrumfe kriterierne.«

(Wikipedia:Kriterier for artikler, udhævet her)

Opbygning

»[D]et kommer meget let til at være *smagsdommeri* at vurdere hvad der har almen interesse. Derfor har Wikipedias skribenter opstillet disse retningslinjer for artikler, med det formål at afhjælpe nogle af de diskussioner, der kan opstå om en artikels berettigelse.«
(Wikipedia:Kriterier for artikler, udhævet her)

Opbygning

Eksempler på positivlister:

- Biografier: Rådmænd, departementschefer, oscarmodtagere, personer der er biograferede i Kraks Blå Bog, DBL etc. (Wikipedia:Kriterier for biografier)
- Virksomheder: Aktieselskaber i ledende indeks, statsejede virksomheder, virksomheder med > 100 ansatte el. > 15 mio EUR i årlig omsætning. (Wikipedia:Kriterier for virksomhedsartikler)
- Musikere: Opnået guld eller platin på en udgivelse, hitlisteplacering, optræden på festival der opkræver entre. (WP:Kriterier for musikerartikler)

Opbygning

Kriterier i gråzonetilfælde:

» [...]

Har emnet almen interesse? [...]

Hvor meget er der at skrive om? [...]

Hvor »unikt« er emnet? [...]

Er Wikipedias artikler nået til det »detaljeringsniveau?«

(Wikipedia:Kriterier for artikler)

Bliver ofte til et summasurium, der kan koges ned til hvorvidt emnet er relevant eller kendt nok.

Delkonklusion

Notabilitet på den danske Wikipedia er primært defineret *positivt* i form af en liste over ting der per definition er notable. Resten må afgøres konkret ved anvendelse af en række afvejningskriterier.

**Er der problemer
med denne
definition?**

To problemstillinger

- Positivlisterne
- Afvejningskriterierne

To problemstillinger

- ~~Positivelisterne~~
- Afvejningskriterierne

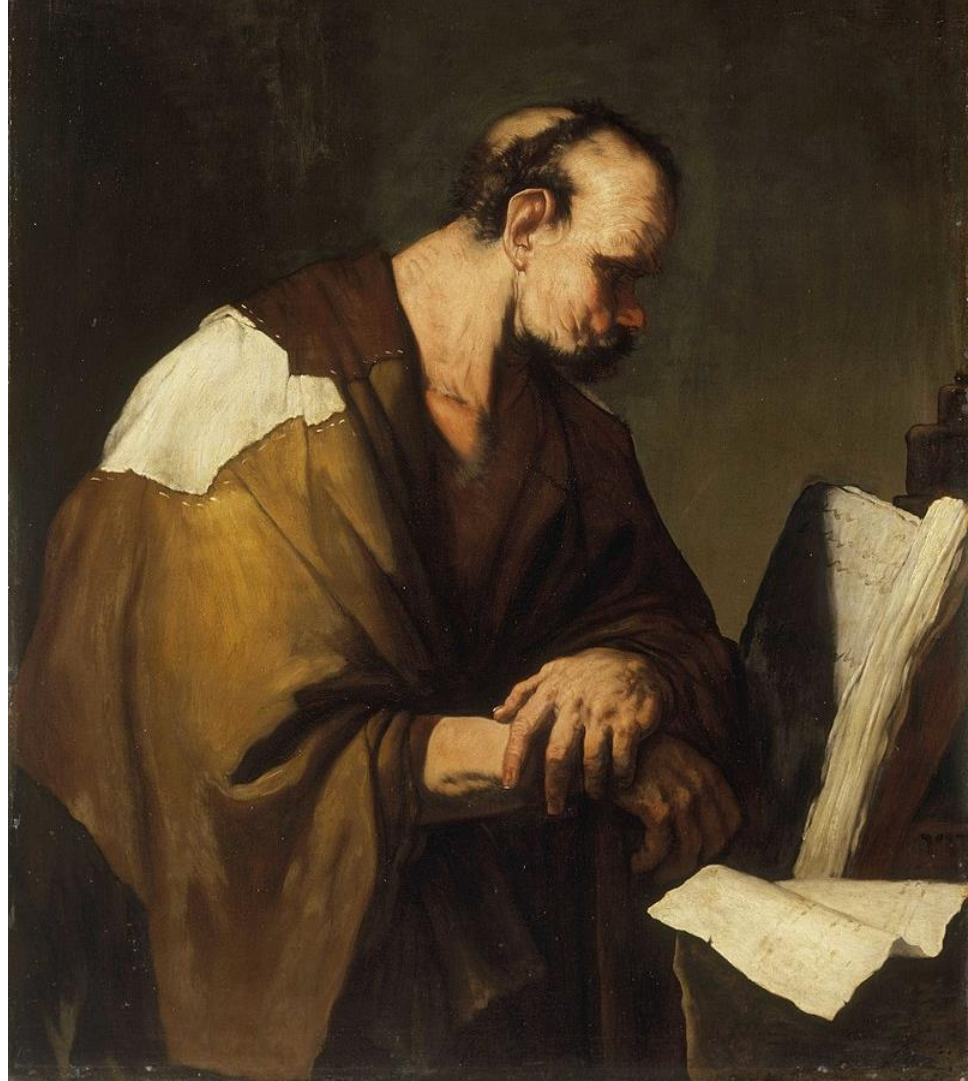
Skøn

- De overordnede afvejningskriterier er vage og elastiske.
- Der er således givet fællesskabet – og dermed den enkelte bidragsyder – et betydeligt *skøn* ift. spørgsmål om hvorvidt en artikel er notabel eller ej.
- Det argumentative grundlag for notabilitetsstandarden må således findes i, hvordan kriterierne udmøntes i praksis.

Skøn

Argumentationen i sletningsdiskussioner er ofte lakonisk, uden nærmere forklaring af, hvad der har styret vurderingen af, om et emne er notabelt eller ej.

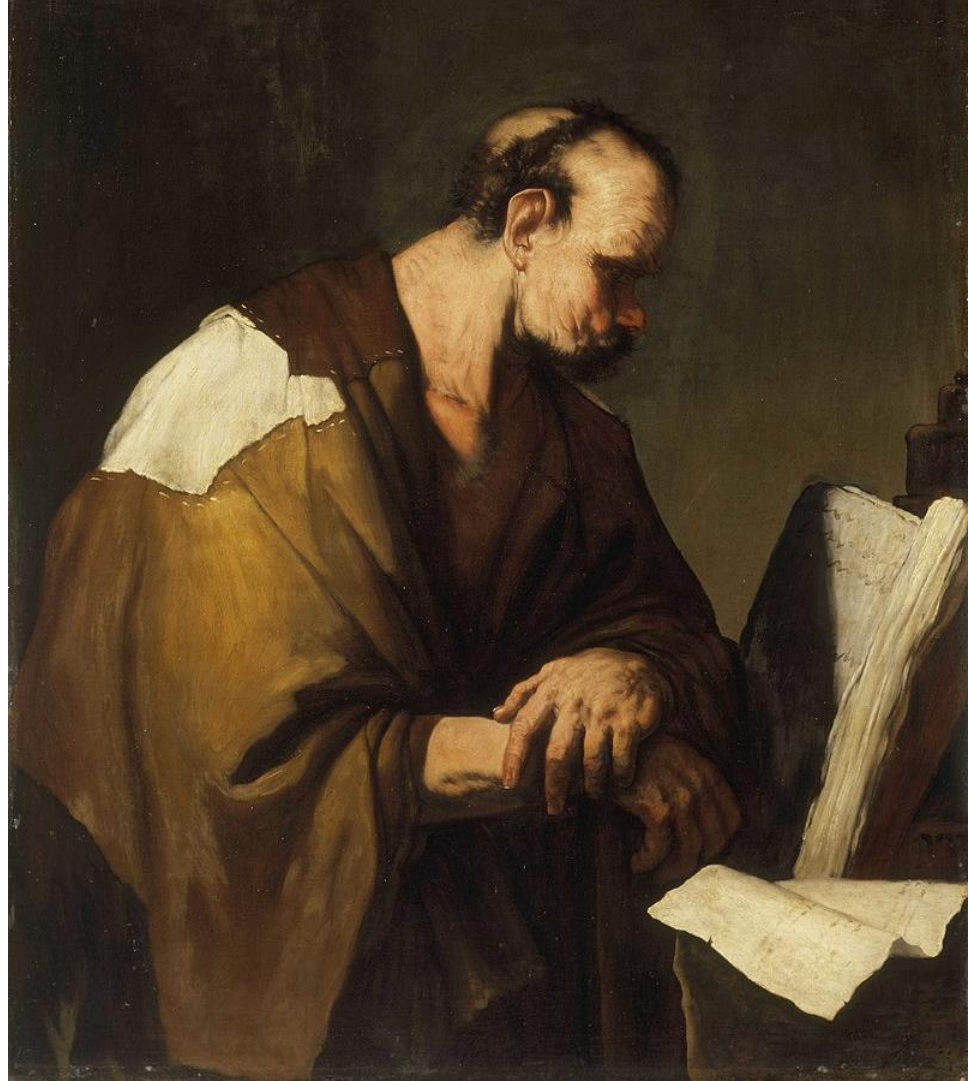
Skøn

»Jeg kan ikke se notabilitet her.«

»[I]ntet i artiklen tyder på notabilitet.«

»[K]an heller ikke se notabiliteten.«

»Ingen encyklopædisk [sic] relevans[.]«

Skøn

Til tider henvises der kortfattet til »kriterierne« selv om disse som nævnt primært indeholder positivlister og afvejningskriterier.

Skøn

»Jeg ser ikke at kan [sic] endnu opfylder kriterierne.«

»[Til en anden bruger] Du er jo generelt imod Wikipedias notabilitetskriterier[.]«

» [J]eg mener ikke han endnu opfylder kriterierne.«

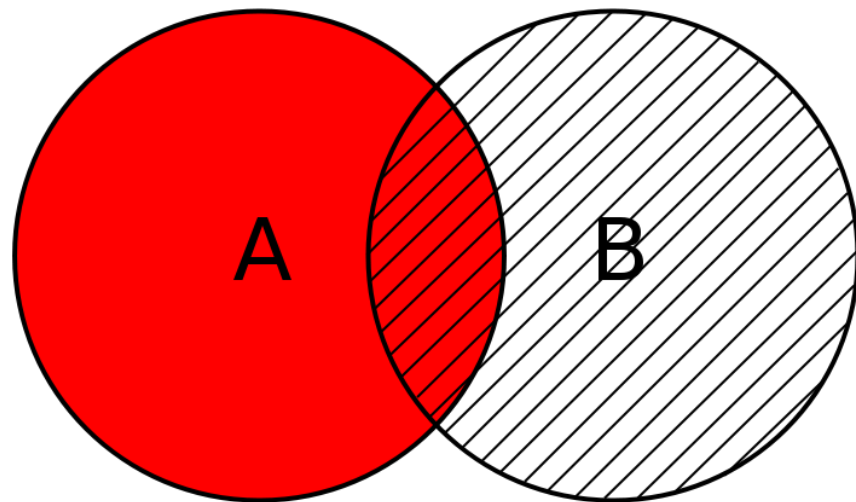
Skøn

Visse af de lakoniske kommentarer er mere værdiladede. Emner beskrives som »ligegyldige«, »ubetydelige« og »irrelevante«.

Skøn

Selv i situationer, hvor der bliver argumenteret ud fra håndfaste kriterier, f.eks. medieomtale, seertal, berømthed mv., er det ikke ensbetydende med, at der er *enighed* om, hvilke kriterier der er relevante.

Problemer

- Bredt og forholdsvis ubundet skøn medfører uforudsigelighed / vilkårlighed.
- Måden notabilitet praktiseres på medfører de facto at det argumentative grundlag for beslutninger om inklusion og eksklusion er baseret på hvad den enkelte bruger finder er relevant, hvilket reelt medfører smagsdommeri og gør det svært at finde fælles grundlag for diskussioner.

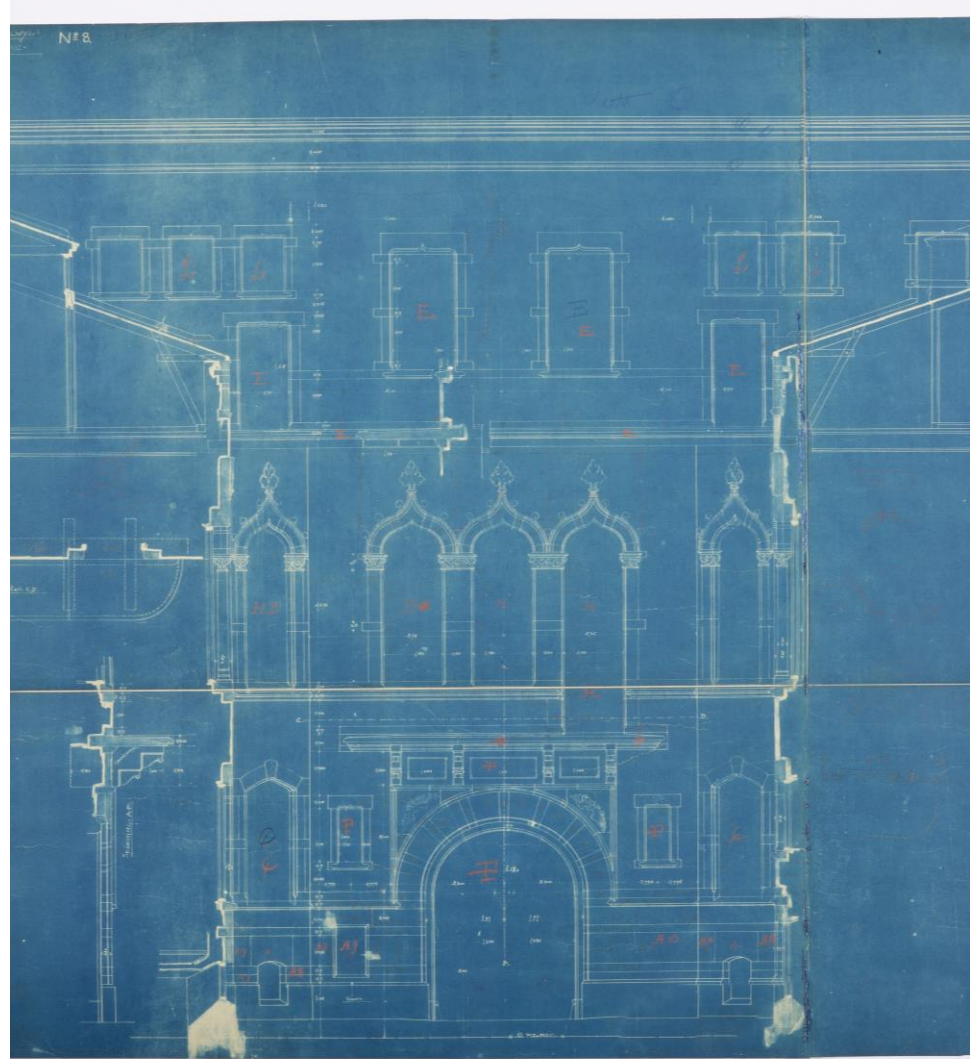

Findes der et alternativ?

Mål

- Fra vage og elastiske skøn til bundne skøn. Højere grad af forudsigelighed.
- Fælles standard for notabilitet.
- Mindre afhængighed af den enkelte brugers personlige holdning til relevans.
- Bedre justification.

Den engelske Wikipedia

Den engelske Wikipedias notabilitetskriterier, der findes på siden »Wikipedia:Notability«, binder spørgsmålet om notabilitet op på, om emnet har været genstand for betydelig omtale i uafhængige pålidelige kilder.

»A topic is presumed to be suitable for a stand-alone article or list when it has received *significant coverage in reliable sources that are independent of the subject*[.]«
(Wikipedia:Notability, udhævet her)

Ad bundet skøn og fælles referenceramme

Fastlæggelsen af en standard for notabilitet, der baserer sig på udvortes konstaterbare begivenheder, reducerer mængden af skøn i processen.

Der vil fortsat være diskussion om hvorvidt emner lever op til standarden, men rammen for diskussionen, og de parametre der diskuteres ud fra, er mere håndfaste og forudsigelige, og er fælles for alle deltagere i diskussionen.

Ad brugernes personlige holdning

Den engelske standard er stadigvæk *normativ*, idet man *vælger* at gøre ekstern omtale til autoriteten for, hvad der inkluderes hhv. ekskluderes.

Men standarden fastsættes en gang for alle, og er i mindre grad afhængig af den enkelte brugers personlige luner ift. bestemte emner.

Brugen af eksterne kilder reducerer også problemet nævnt af Bukdahl, idet de relevante kilder på et område må siges at være vidende om emners relevans.

Ad justifikation

Den engelske standard eksisterer ikke ud fra en selvstændig betragtning om, at emner skal være relevante, men som en *refleksvirkning* af andre centrale indholdspolitikker.

- »»Significant coverage« addresses the topic directly and in detail, so that *no original research* is needed to extract the content.«
- »»Reliable« means that sources need editorial integrity to allow *verifiable* evaluation of notability, per *the reliable source guideline*.«
- »»Sources« should be secondary sources [link til en-wp's kildepolitik.]«
- Independent of the subject => Generelt krav til kilders uafhængighed.
(Wikipedia:Notability, udhævet her)

Ad justification

Sagt på en anden måde: Formålet med den engelske Wikipedias notabilitetskriterie er ikke at fælde dom over en kildes relevans mv., men i stedet at sikre, at det er muligt at skrive en artikel, der lever op til Wikipedias andre centrale indholdspolitikker om neutralitet, verificerbarhed mv.

Konklusion

Kreditering

- Max Gaisser, *The Money Lender* (u.d.) Public domain (slide 1).
- Nohat, *Wikipedia logo* (2010). [CC BY-SA 3.0 Unported](#) (slide 1 ff.)
- Den Danske Ordbog, »notabilitet« (2018) <<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=notabilitet>> (tilgået 26/01/2022) (slide 2).
- Merriam-Webster, »notable« (u.d.) <<https://www.merriam-webster.com/dictionary/notable>> (tilgået 26/01/2022) (slide 2).
- Lars Bukdahl, »Nævenyttig notabilitet«, *Weekendavisen* (2. august 2019) (slide 3).
- Simon Vouet, *Artemisia låter bygga Mausoleum* (~1640'erne). Public domain (slide 6).
- Eugène Delacroix, *Lycurgus Consulting the Pythia* (1835/1845). Public domain (slide 7).
- Wikipedia, »Wikipedia:Kriterier for artikler« (2019). <<https://w.wiki/4kYG>> (tilgået 27/01/2022) (slide 11 ff.)
- Wikipedia, »Wikipedia:Kriterier for biografier« (2020). <<https://w.wiki/4kYM>> (tilgået 27/01/2022) (slide 13).
- Wikipedia, »Wikipedia:Kriterier for virksomhedsartikler« (2020). <<https://w.wiki/4kYY>> (tilgået 27/01/2022) (slide 13).
- Wikipedia, »Wikipedia:Kriterier for musikerartikler« (2018). <<https://w.wiki/4kYa>> (tilgået 27/01/2022) (slide 13).
- Ukendt, *Choregos and actors* (u.d.) Public domain (slide 15).
- Luca Giordano, *Le Philosophe Chilon* (1660). Public domain (slide 20 f.)
- Ferdinand Pauwels, *Luther hammers his 95 theses to the door* (1872). Public domain (slide 22 f.)
- Vincenzo Camuccini, *La morte di Cesare* (1804-05). Public domain (slide 24)
- Bin im Garten, *Venn Diagramm für abstrakte Mengen* (2011). [CC BY-SA 3.0 Unported](#) (slide 25).
- Ukendt, *Arbetsritning, fastigheten nr 4 Hamngatan. Södra gårdsfasaden, blueprint* (u.d.) Public domain (slide 28).
- Wikipedia, »Wikipedia:Notability« (2022). <<https://w.wiki/4kp9>> (tilgået 28/01/2022) (slide 29 ff.)
- Finn Årup Nielsen, *Wiki Labs Kunst, Kulturnatten, 2016* (2016). [CC BY-SA 4.0 International](#) (slide 34).